

สภาพ

และปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสิงห์บุรีสิริวิชญ์ พิมพารณ์^{1*} ปนิตา เนื่องพะยอม² ธันยรัตน์ ทองบุญตา³

รับบทความ: 13 พฤศจิกายน 2568 แก้ไขบทความ: 6 ธันวาคม 2568 ตอรับบทความ: 11 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 274 คน ซึ่งสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และ 2) การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีตำแหน่ง และสังกัดในขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สภาพการดำเนินงาน ปัญหาการดำเนินงาน สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

¹⁻³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

* อีเมล: icejubjubmody@hotmail.com

The state and problems of the student assistance system operation in educational institutions under the Singburi Primary Educational Service Area Office

Sirawit Pimpaporn ^{1*}

Panida Nueangpanom ²

Thunyanun Thongboonta ³

Abstract

The purpose of this article 1) Study the state and problems of the student assistance system operation in educational institutions; and 2) compare the state and problems of the student assistance system operation in educational, classified by position, work experience, and size of the educational institution. It is a quantitative research. The sample consisted of 274 educational institution administrators and teachers under the Singburi Primary Educational Service Area Office which is stratified random sampling. The data collection tool was a questionnaire with a consistency index between 0.80-1.00 and a reliability value of 0.95. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and LSD pairwise difference test.

The results of the study revealed that 1) the overall condition of the student assistance system operation in educational institutions was at a high level, while the overall problem of the student assistance system operation in educational institutions was at a low level. 2) A comparison of the conditions and problems in the operation of the student assistance system in educational institutions found that administrators and teachers with different work experiences had significantly different conditions in the operation of the student assistance system in educational institutions at the .05 level. However, administrators and teachers with different positions and affiliations in educational institutions did not have significantly different conditions in the operation of the student assistance system in educational institutions at the .05 level. Furthermore, administrators and teachers with different positions and work experiences had significantly different problems in the operation of the student assistance system in educational institutions at the .05 level. Furthermore, administrators and teachers with different sizes of educational institutions did not have significantly different problems in the operation of the student assistance system in educational institutions at the .05 level.

Keywords: Student Assistance System, State Operation, Problems Operation, Educational Institutions, Singburi Primary Educational Service Area Office

¹⁻³ Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

* Email: icejubjubmody@hotmail.com

บทนำ

สังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากเทคโนโลยี วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ทำให้ผู้เรียนต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์และเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณธรรม การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 และมาตรา 22 กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม เพื่อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ซึ่งถือเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษามีระบบติดตามนักเรียนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา หรือมีแนวโน้มจะออกกลางคัน เพื่อให้ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม (เลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) นอกจากนี้ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2565 ยังเน้นการสำรวจเด็กตกหล่นและนำกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ทั้งนี้ การศึกษาควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความดี และความสุข พร้อมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขและพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สถานการณ์ทางสังคมสะท้อนปัญหาหลากหลายที่ส่งผลต่อเยาวชน เช่น การใช้สารเสพติด การดื่มสุรา การพนันออนไลน์ และการติดโซเชียลมีเดีย โดยร้อยละ 50 ของนักเรียนเคยดื่มแอลกอฮอล์ และร้อยละ 82 ของผู้ใช้สารเสพติดมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับปัญหาครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในชุมชน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2565) จากข้อมูลกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจทั่วประเทศมีถึง 3,122 คน และมีนักเรียนที่กระทำความผิดมากกว่า 15,000 คนต่อปี (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2565) สะท้อนถึงปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขอย่างจริงจังทั้งในระดับครอบครัวและสถานศึกษา

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2542 โดยกรมสามัญศึกษาและกรมสุขภาพจิตร่วมกันพัฒนา เพื่อให้ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องช่วยดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ระบบนี้มีขั้นตอนสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันแก้ไข และการส่งต่อ ซึ่งมุ่งให้นักเรียนได้รับการดูแลในทุกมิติอย่างเหมาะสม แนวคิดนี้สอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ที่ทรงเน้นบทบาทของครูและผู้บริหารในการชี้แนะแนวทางชีวิตที่ถูกต้องให้แก่ นักเรียน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นคนดีและมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน เด็กบางคนอยู่ในครอบครัวแตกแยก ส่งผลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี, 2565) นอกจากนี้ ยังพบปัญหาน้ำหนักไม่สมดุล ภาวะซึมเศร้า และขาดนักจิตวิทยาโรงเรียนในการดูแลนักเรียน (รุ่งทิพย์ กันภัย, สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน 2565) ดังนั้น การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมี

ความสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้เรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้ “เก่ง ดี และมีความสุข” ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะครูประจำชั้นมีหน้าที่ดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้คำปรึกษา ป้องกันแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมพัฒนานักเรียน จึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี เพื่อนำสารสนเทศเป็นแนวทางให้โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าหมายถึง การส่งเสริม พัฒนาป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหโดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง

โคเฮน, และ แซนดี้ (Cohen and Sandy, 2007) อธิบายว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือกลไกที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยให้บริการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหของผู้เรียนผ่านการทำงานร่วมกันของครู ผู้ปกครอง และบุคลากรสนับสนุนทางการศึกษา

คอตเลอร์, และ คอตเลอร์ (Kottler & Kottler, 2007) ระบุว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหมายถึงชุดของบริการและกระบวนการที่ออกแบบมาเพื่อสนับสนุนผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งด้านพฤติกรรม อารมณ์ และการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเอาชนะอุปสรรคและพัฒนาศักยภาพของตนได้สูงสุด

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2563) กล่าวถึงปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากการประชุมเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่กรุงเจนีวาในปีค.ศ.1924 (พ.ศ.2467) ได้ยืนยันถึงศรัทธาและสิทธิของมนุษย การเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าในความเป็นมนุษย์รวมถึงสิทธิของเด็กที่สอดคล้องกับหลักปฏิญญาสากลฉบับนี้ ซึ่งเด็กทุกคนต้องได้รับมี 10 ประการคือ 1) ต้องได้รับสิทธิต่างๆอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยกสีผิวเผ่าพันธุ์ และชนชั้นใดๆ 2) ต้องได้รับความคุ้มครองและมีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ในทุกๆด้าน 3) ต้องได้รับสิทธิในการมีชื่อมีสัญชาตินับตั้งแต่กำเนิดเกิดขึ้น 4) ต้องได้รับประโยชน์ต่างๆเกี่ยวกับความมั่นคงทางสังคมในทุกด้าน 5) ต้องได้รับการปฏิบัติรักษาการศึกษาและดูแลเป็นพิเศษสำหรับเด็กด้อยโอกาสอย่างสอดคล้องกับ

ความเป็นจริงของชีวิต 6) ต้องได้รับความรักและความเข้าใจในบรรยากาศแห่งความรักและความมั่นคงอบอุ่น 7) ต้องได้รับการศึกษาได้รับโอกาสเต็มที่ในการเล่นและการพักผ่อนหย่อนใจ 8) ต้องได้รับการคุ้มครองและการบำบัดรักษาอย่างเร่งด่วนในทุกกรณี 9) ต้องได้รับการคุ้มครองจากการทอดทิ้ง ทารุณทุพตและตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ 10) ต้องได้รับการคุ้มครองเพื่อให้พ้นจากการแบ่งแยกในทุกด้าน ทั้งนี้เพื่อที่จะได้เติบโตอย่างมีความเข้าใจและตระหนักถึงพลังและความสามารถในการอันที่จะอุทิศตนเพื่อสังคมและส่วนรวมสืบไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขซึ่งมีประโยชน์ดังนี้ 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น 3) นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้มีพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์ (Emotion Quotient: EQ) ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (Intelligence Quotient: IQ) คุณธรรมจริยธรรม (Moral Quotient: MQ) และความมุ่งมั่นในการที่จะเอาชนะอุปสรรค (Assessment Quotient: AQ) 4) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 5) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริ่งจ้งด้วยความเอื้ออาทร ซึ่งมีกระบวนการสำคัญ 5 ประการคือ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันแก้ไขปัญหา และช่วยเหลือดูแลนักเรียน 5) การส่งต่อ

วิทเทเกอร์ (Whitaker, 2008) อธิบายว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ช่วยเพิ่มความไว้วางใจ ความผูกพันกับโรงเรียน และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกและผลการเรียนที่ดีขึ้น

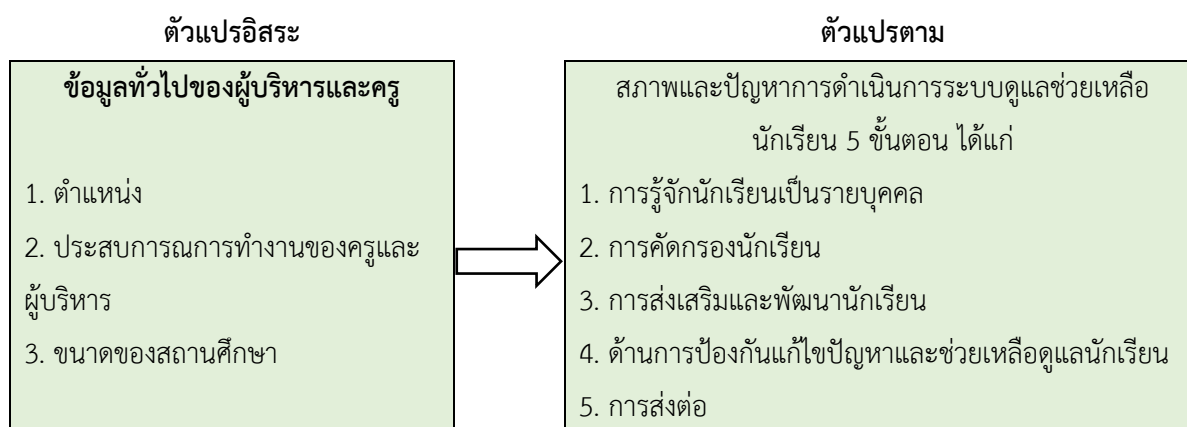
สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษานำมาใช้เพื่อส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบุว่า เป็นชุดวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนทั้งด้านพฤติกรรม อารมณ์ และคุณภาพชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งและมีทักษะชีวิตที่เหมาะสม ซึ่งระบบดังกล่าวเป็นกลไกที่ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ผ่านการร่วมมือของครู ผู้ปกครอง และบุคลากรสนับสนุนทางการศึกษา ทั้งยังสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนสากลที่ยืนยันสิทธิเด็กในการได้รับการคุ้มครอง การพัฒนา การศึกษา และการดูแลอย่างเท่าเทียมตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ

สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสิงห์บุรี

นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ซึ่งผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ซึ่งมีกระบวนการสำคัญ 5 ประการคือ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันแก้ไขปัญา และช่วยเหลือนักเรียน 5) การส่งต่อ ดังภาพ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัยคือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ประชากร คือ ผู้บริหาร ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 89 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน ครู จำนวน 826 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี, 2567) กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (krejcie; & Morgan, 1970,P. 608) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 274 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายได้จำนวนผู้บริหาร จำนวน 46 คน ส่วนที่เหลือเป็น ครูจำนวน 228 คน ซึ่งสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1967) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

การรวบรวมข้อมูล เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลโดยการประสานกับผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยดำเนินการการนำส่งแบบสอบถามและเก็บคืนด้วยตนเองภายใน 30 วัน ระหว่างเดือน มีนาคม ถึงเดือน เมษายน พ.ศ.2568 นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ต่อไป

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แสดงดังตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมและรายด้าน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.29	0.45	มาก
2.	ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.31	0.47	มาก
3.	ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.28	0.42	มาก
4.	ด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาและช่วยเหลือนักเรียน	4.28	0.42	มาก
5.	ด้านการส่งต่อ	4.24	0.31	มาก
ภาพรวม		4.28	0.36	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.47) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.45) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.42) ด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาและช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.42) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.31)

ตารางที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมและรายด้าน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.33	0.46	น้อย
2.	ด้านการคัดกรองนักเรียน	2.35	0.43	น้อย

สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสิงห์บุรี

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3.	ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	2.33	0.41	น้อย
4.	ด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาและช่วยเหลือนักเรียน	2.29	0.41	น้อย
5.	ด้านการส่งต่อ	2.31	0.30	น้อย
ภาพรวม		2.32	0.36	น้อย

จากตารางที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.32$, S.D.=0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X}=2.35$, S.D.= 0.43) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X}=2.33$, S.D.= 0.41) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=2.33$, S.D.= 0.46) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X}=2.30$, S.D.= 0.30) ด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาและช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=2.29$, S.D.= 0.41)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามประเภทการดำเนินงาน และไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา ส่วนการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ประเภทการดำเนินงาน และไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาแสดงดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตาม ตำแหน่ง ประเภทการดำเนินงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตัวแปร	ค่าสถิติ	ค่า p	ผลการเปรียบเทียบ
ตำแหน่ง	-.200	.842	ไม่แตกต่าง
ประเภทการดำเนินงาน	5.086*	.007	แตกต่าง
ขนาดของสถานศึกษา	-.161	.872	ไม่แตกต่าง

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีประเภทการดำเนินงานต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีตำแหน่ง และสังกัดในขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และ ขนาดของสถานศึกษา

ตัวแปร	ค่าสถิติ	ค่า p	ผลการเปรียบเทียบ
ตำแหน่ง	3.243*	.001	แตกต่าง
ประสบการณ์ในการทำงาน	9.573*	.000	แตกต่าง
ขนาดของสถานศึกษา	-.830	.407	ไม่แตกต่าง

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีการดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการวางแผน กำหนดขั้นตอน และใช้เครื่องมือในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ มีการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา รวมถึงการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ยังได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกในการดูแลและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนได้รับการดูแลในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และการเรียนรู้รอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้แก่การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสิงห์บุรี

ส่วนปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและดำเนินงานตามแนวทางของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ชัดเจนและกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาไว้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งครูมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน มีการใช้เครื่องมือในการคัดกรอง การติดตาม และการส่งต่อได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากร รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างใกล้ชิด ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นมีจำนวนน้อย และสามารถแก้ไขได้ทันที่ ส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกฤษณา ไพฑูริ (2563) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษา อำเภอสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

วัตถุประสงค์ที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรทุกตำแหน่งในสถานศึกษามีความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทิศทางเดียวกัน ได้รับการอบรมหรือชี้แจงแนวนโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งทุกตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา ต่างให้ความสำคัญต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้าน มีการร่วมมือ วางแผน และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกรดา มลิล (2564) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการทำงานและประสบการณ์การทำงานพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรในแต่ละตำแหน่งมีบทบาท หน้าที่ และภาระงานที่แตกต่างกัน ส่งผลให้

ประสบปัญหาในการดำเนินงานในระดับที่ไม่เท่ากัน ผู้บริหารมักเผชิญปัญหาในการบริหารจัดการและการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ส่วนครูที่ปรึกษาและครูประจำชั้นมักพบปัญหาเกี่ยวกับภาระงานที่มาก การขาดเวลาในการติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล รวมถึงขาดความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านในการให้คำปรึกษา นอกจากนี้ ความพร้อมของทรัพยากรและการสนับสนุนจากผู้ปกครองหรือชุมชนยังแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ภูษณิศา คารวพงศ์ (2560) สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ไม่แตกต่างกันตาม สถานภาพ

2.2 ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากครูและบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันย่อมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดำเนินงานไม่เท่ากัน ผู้ที่มีประสบการณ์มากมักมีความชำนาญในการใช้เครื่องมือ การคัดกรอง และการให้คำปรึกษานักเรียน รวมทั้งมีเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนที่เข้มแข็งกว่า ในขณะที่ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยอาจยังขาดความมั่นใจ ขาดทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา และมีข้อจำกัดในการดำเนินกระบวนการตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ ความต่อเนื่องในการเข้าร่วมอบรมหรือพัฒนาศักยภาพของครูในแต่ละช่วงอายุงาน ยังส่งผลให้เกิดความแตกต่างด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของระบบโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิตาภา มาประดิษฐ์ (2560) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบความเห็นเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการบริหารและระดับการศึกษาที่ต่างกันพบว่าไม่มีความแตกต่างปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนในภาพรวมพบว่าผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่

ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากครูและบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันย่อมมีความสามารถในการจัดการปัญหาไม่เท่ากัน ผู้ที่มีประสบการณ์มากมักสามารถวิเคราะห์ปัญหา วางแผน และดำเนินการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีความคุ้นเคยกับระบบและขั้นตอนการดำเนินงาน มีทักษะในการสื่อสารและให้คำปรึกษานักเรียนได้เหมาะสมกว่า ในขณะที่ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยอาจยังขาดทักษะในการประเมินปัญหา การใช้เครื่องมือ และการประสานงานกับผู้ปกครองหรือหน่วยงานภายนอก นอกจากนี้ บางโรงเรียนยังมีความแตกต่างในด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ทรัพยากร และสภาพแวดล้อมของชุมชน แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของภูษณิศา คารวพงศ์ (2560) สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ

สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสิงห์บุรี

ครูในโรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียน สำนักงาน เขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์การอบรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาทุกขนาดมีการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานเดียวกันของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) อีกทั้งผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้รับการอบรมและถ่ายทอดแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลให้การดำเนินงานในทุกขนาดสถานศึกษามีความใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง หรือใหญ่ ต่างมีการจัดกิจกรรมและกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องในระดับที่สอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรพรรณ ภัคดีโพธิ์ และคณะ (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาทุกขนาดมีการดำเนินงานตามแนวนโยบายและคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งมีรูปแบบและกระบวนการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา หรือการส่งต่อนักเรียนที่มีความเสี่ยง นอกจากนี้ บุคลากรผู้รับผิดชอบในทุกขนาดสถานศึกษา ล้วนได้รับการอบรมและมีประสบการณ์ในการดำเนินงานในลักษณะใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ความแตกต่างของปัญหาในการดำเนินงานไม่ปรากฏอย่างชัดเจน อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดในลักษณะเท่าเทียมกัน ทั้งด้านงบประมาณ สื่อ นวัตกรรม และการนิเทศติดตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของภูษณิศราคารวพงศ์ (2560) สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียน สำนักงาน เขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ไม่แตกต่างกันตามประเภทของสถานศึกษา

สรุปและข้อเสนอแนะ

สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามประเภทของการดำเนินงาน และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา ส่วนการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ประเภทของการดำเนินงาน และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีควรติดตามหรือเน้นย้ำให้ครูมีการบันทึก สรุปผล และรายงานผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียนนั้นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีควรมีการชี้แจงเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน นั้นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีควรกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมครูพบเด็ก เด็กพบครูให้สอดคล้องกับนโยบายการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4 ด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาและช่วยเหลือนักเรียน นั้นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีควรติดตามหรือเน้นย้ำให้ครูใส่ใจในการดูแลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด และเท่าเทียมกัน

1.5 ด้านการส่งต่อนั้นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีควรติดตามหรือเน้นย้ำให้ครูมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

2.2 ควรมีการพัฒนากระบวนการการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

กรดา มลิลดา. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1. วารสารการบริหารการศึกษา, 12(2), 45-62.

สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสิงห์บุรี

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2565). *สถิติเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน*. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *นโยบายและจุดเน้นด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษณา ไพฑูริ. (2563). ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสว่างซำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 12(สี่เนื่อง), 731-740.
- จิตาภา มาประดิษฐ์. (2560). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 5(2), 55-72.
- พรพัฒน์ ภักดีโพธิ์, เพชรสุตา ภูมิพันธุ์ และธนวัฒน์ อธิธนานันท์. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(3), 191-196. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/vrurdihsjournal/article/view/44842>
- ภูษณิศา คารวพงศ์. (2560). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารการศึกษาพิเศษ*, 8(1), 22-38.
- เลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานผลการพัฒนาการศึกษาของชาติ*. สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2563). *ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน: สิทธิเด็ก 10 ประการ*. สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2565). *รายงานผลสำรวจพฤติกรรมเด็กและเยาวชน*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. (2565). *รายงานสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี*. สำนักงาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามพระบรมราโชวาทรัชกาลที่ 9*. สำนักงาน.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน*. สำนักงาน.
- สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 11(3), 77-95.
- Cohen, E., & Sandy, S. (2007). *Student support systems: Promoting safe and effective learning environments*. Springer.
- Kottler, J. A., & Kottler, V. A. (2007). *Student services: A comprehensive approach*. Corwin Press.
- Whitaker, T. (2008). *What great principals do differently: 15 things that matter most*. Eye on Education.